

ga velik nepokoj obhaja; tretji so nepremakljivo stali in čakali, kaj nam bodo povedali še. Vsi smo bili močno žalostni, slišati take prigodbe. Eni so se po s. maši na placu menili: „Dête, če si bodo noviga papeža izvolili, si bodo mogli tudi noviga Kristusa omisliti;“ mi pa pri starim ostanemo; stara véra, staro vino, stara petica, to trojno je dobro, je stara govoricca. Ravno zato je pa nas predzadni vaš list, ki nekaj od s. očeta govori, tolikanj razveselil, de smo ga práv iz celiga serca poljubili (kušnili). Vé nas Slovence že dobro poznate; zato pa le tisto govorite, kar je resnično in pravično.

26. dan pretečeniga mesca nam je smert visokospoštovaniga blagorodniga gospoda Otona Barbota grofa Vaksenšteinskiga nanagloma iz časnosti v večnost preselila. Kako jih je ljudstvo ljubilo, se je vidilo ob času pogreba — kér je veliko, veliko gosposkih in kmetiških ljudi s solznimi očmi za pogrebam šlo. Práv žal nam je za Njih. Bog Jim daj večno luč! *)

J. G.—n.

Kaj se je zgodilo v Smeledniku?

Tako je marsikteri v Ljubljani 6. tega mesca prashal, ko je vidil, de so se trije vozovi vojakov namenili v Smelednik, pa so se spét na cesti pred Maličam nazaj vernili.

Jez se moram za svoje sorojake potégniti, de ne bojo več osramoteni, kar zaslužijo. Poslušajte! Smeledniška grajšina ima svojim podložnim kmetam nekatere posojila od lét 1806 in 1809 plačati; razdelk je že sicer storjen, tode zavoljo grajšinske pritožbe do c. k. dvorne pisarnice, leži že ta reč od léta 1846 na Dunaji. Koj po dovoljenji nove ustave so jéli kmetje barati: kdaj de bodo vünder enkrat te posojila nazaj poplačane? — Primérilo se je, de je léta malitravna tudi eno drugo kmetijsko posojilo na kamerlno zakladnico (kasó) v Ljubljano došlo v znesku od 1524 goldinarjev. To so kmetje zvédili. — Prigerimí jih 30. veliciga travna okoli dvajset mož (pa ne iz Smeledniškiga kantona) v grajšino, in jéli so tírjati posojila, kér so rekli, de so unidan v Ljubljani zvedili, de denar že v Smeledniku leži. — Bolj ko so jim gospod baron pravili, de ta denar v Ljubljani v kameralni zakladnici leži, bolj so to svojo trobili in so tudi oestro govorili. Ločili so se s tem pristavkam, de bojo v osmih dneh zopet po te denarje prišli.

Osmi dan pride, 6. téga mesca, in koj zjutraj doide do gospoda barona naznanilo, de so nekteri šuntarji resnično po vaséh hodili in ljudi nagovarjali, ta dan v grajšino priti. Neutégama so gospod baron, akoravno jim je bilo odsvetovano, v Ljubljano pisali, in to je vzrok, de so se trije vozovi vojakov v Smelednik namenili, kér naše c. k. poglavarstvo za mir in pokoj serčno skerbi. Pa kaj se je tukaj zgodilo? — Prišli so rés nekteri kmetje od mnogih krajev; tudi množica ženskih je bila med njimi, pa ne mislite de bi bili iméli kake orožja, ampak čakali so pred gradam in so se besedovali zavoljo posojil.

Kér so gospod baron Lazarini meni pred ta večer vse zadeve téh posojil spisane podali, sim zložil kratko razjasnjenje v domačim slovénkim jeziku, stopil sim med nje in sim jim vse po pravici práv po domače povedal, rekoč: de 1524 goldinarjev v kameralni zakladnici v Ljubljani leži, de ta denar tako dolgo ne more biti razdeljen, dokler razdeljenje od drugih posojil

iz Dunaja ne pride, de je tedaj malo še za poterpéti, de bota oba znéska vkupej poplačana.“ Vsi so bili s tém podučenjem zadovoljni in so rékli: gospod takole se mora s kmetam govoriti, de razumê.

Prosili so me, de naj jim pripomorem, de bo ta reč tudi na Dunaji dokončana in naredili smo neutégama na gospoda ministra notranjih zadév, prošnja, prvič v nemškim, potlej pa v slovénkim jeziku, in poslali smo jo na Dunaj. To je gotovo prva prošnja v našim jeziku, in gotovo vam povém, de se na Dunaji ne bojo tolikanj grozili čez to prederznost, kakor nekteri nemškutarji v domači deželi. Na to so se vsi kmetje tako mirni domú vernili, kakor so prišli, in preden je bilo poldne, že nobeniga več ni bilo. Zató je pa tudi tisti, ki je po vojake pisal, neutégama odpoved v Ljubljano poslal.

Vidite iz te resnične povésti, de naši kmetje niso taki razbojnik, kakor kdo misli, — de pa stare pravice tírjajo, jim tudi ne bode nihče zaméril. To pa je napčno, de zevači in neumni širokoustniki s šuntarjami ljudi sleparijo, druge v nepotrebno skerb, sami sebe in druge soséde pa v sramoto in zaničevanje pripravljajo.

Smelednik 7. rožnika 1848.

Ambrož.

Poprava nekterih misel in besedi.

Po kmetih je, kakor ste že večkrat v Novicah brali, sedanje dni veliko govorjenja, ki clo nič resnice v sebi nima, — sej v mestih tudi ni drugači, če ne huji. Le za nektero se hoče pisatelj tega nekaj zmeniti.

Pravijo: Papež rimski so v Ameriko zbežali. De se to ni zgodilo, se iz vsih Novic lahko prepriča vsak. Dalje govore: Papež so si ženo vzeli, in so tudi vsi duhovšini rimske ali latinske cerkve se ženiti dovolili. Tudi temu ni res, in ne more res biti. Apostelj sv. Peter je kdaj Gospodu rékel: Gospod! mi smo vse zapustili: ženo, otroke, hiše i. t. d.; gotovo njegov nastopnik Piji IX. drugači storiti ne bo iskal. V izhodnji cerkvi ali med starovérci, se je sicer nižjim duhovnim od kdaj dopustilo, žené iméti, pa si jih morajo pred poročiti, predin so posvečeni, potem ne smejo nobene več iskati; škofi pa tudi tamkej ne smejo iméti žen; in oženjeni duhovni imajo po postavah zastran božje službe nekatere zadržke, ki neoženjenih ne zadevajo. — In kje bodo duhovni današnji dan še zene in otroke redili, kér jim nekteri še to hočejo vzeti, kar za se potrebujejo? Sej bi še Papežu kmalo deželsko oblast odrekli.

Tudi je misel in glas, de vsih sedanjih prekucij zlasti na Laškim je začetnik in podpihovavec Papež Piji IX. Za to stran se je sam izgovoril v zboru kardinalov 29. maliga travna tega léta. Tamkej on vpričó vsih pové, in da tudi nepokojnemu ljudstvu oznaniti: „De, kar je počél v svojih deželah, je storil potem, kar se je že popred v poboljšik ljudstva tírjalo. Prekucije ljudstev na Laškim in zunej Laškiga niso od njega izšle. Avstrijani naj ne bodo njemu sovražni, če ni mogel nekterih uderžati, ki so zmed njegovih podložnih se v zgodbe severniga Laškiga méšali; vojakov svojih ni on iz družiga namena na mejo poslal, kakor de bi bili papeževe dežele varovali. Kér so nekteri hotli, de bi tudi k vojski zoper našiga Cesarja pristopil, on óčitno spozná, de mu je vojska splòh gnjusóba, kér mora kakor naslednik sv. Petra vse narode in ljudstva z enako ljubeznijo obseči. Tudi se ne more uderžati, de z nevoljo zoper tiste se izgovori, ki po pismih in novicah oznanujejo vesoljno Laško svobodno deržavo, ktere prednik bi Papež bil.“ — Iz teh besedi se vidi, de ni bil nikdar namen Papeža Pija IX. take nepokoje, kakoršni so zdaj, napraviti, in de njegovi vojsaki so zoper njegovo voljo čez mejo planili.

Tudi so povédali, de so Papež molitve za našiga Cesarja po Laškim za velki teden prepovedali. Če se je to zgodilo, je le práv razločiti. V mašnih bukvah so velki

*) Kmetijska družba je zgubila nad Otonam grofam Barbotam eniga svojih nar pridniših podpornikov. Rajaki so bili tudi skozi in skozi Slovence; po slovensko so se nar raji pogovarjali. Poglejte kazala prejemnikov Novic od njih začetka noter do zdej: Otona Barbota ne boste nikdar pogrešovali. Nadjamo se, de slovénki duh časti vredniga očeta bo živel v njegovim ljudomilim sinu nasledniku, Vredništvo.